

IN BEELD

NATIONAL GEOGRAPHIC

EUROPESE COWBOYS

EEN PERSOONLIJKE KIJK OP DE WERELD

In de moerassen van de Camargue verweren stierenhouders zich tegen de oprukkende verzilting en invloeden van buitenaf.

FOTOGRAFIE:
GAELLE HENKENS EN ROGER JOB

Sébastien Lescot en zijn veedrijvers op weg naar het moeras bij Le Sambuc om een andere veehouder te assisteren bij het ophalen van zijn stieren. Het saamhorigheidsgevoel onder de stierenfokkers is groot.

Het graf van Régisseur, een legendarische stier van de broers Marcel en Jean Raynaud, telgen uit een bekend veehoudersgeslacht uit Saintes-Maries-de-la-Mer. Régisseur won in 1957 de Biou d'or, een juryprijs voor de beste wedstrijdster, en stierf in 1965.

De *gardians* ('cowboys') van de familie Lescot eten samen in Saintes-Maries-de-la-Mer na de *abrivado*, het opdrijven van de stieren naar de arena. Later die dag zullen de stieren optreden op het jaarlijkse festival 'Midzomernachtsdroom in de Camargue'.

Van linksboven met de klok mee: Sébastien met zoon Adrien (4) in Saint-Martin-de-Crau, die volgens Gaëlle Henkens "al alles van stieren weet en geen angst kent"; Raseteur Damien Moutet houdt pauze tijdens

een stierenwedstrijd in Maugio; Veehouders uit de Camargue op bedevaart in Lourdes; In Saint-Nazaire-de-Pézan ontwormt Sylvio Pizzitola stieren met een injectie voor ze naar hun zomergrasgebied gaan.

Een optreden van leden van de veehoudersfamilie Lescot in Saintes-Maries-de-la-Mer. Ze laten het publiek in de arena, vooral toeristen, zien hoe ze met hun paarden stieren opdrijven.

HET VERHAAL

IN DE MOERASDELTA VAN DE CAMARGUE LEEFT DE BEVOLKING MET EN VOOR DE STIER. DE VRAAG IS: HOE LANG NOG?

NA EEN WEDSTRIJD IN DE ARENA komen mensen bloemen brengen, zegt de Brusselse fotograaf Roger Job. “Voor de stier. Want de stier, dat is de ster.”

In de Zuid-Franse Camargue kent *la fe de biou*, ‘de passie voor de stier’, geen grenzen. Elke plaats van enige omvang heeft wel een standbeeld van een stier. Tussen Pasen en Allerheiligen vinden in arena’s in de hele regio stierenwedstrijden plaats. Bij de *course camarguaise*, niet te verwarren met de Spaanse corrida, proberen in wit pak gestoken spelers zo veel mogelijk versierselen te bemachtigen die tussen de stierenhoorns zijn gespannen. Het is niet de bedoeling dat deze *raseteurs* de wilde *taureau*, die veel kleiner en wendbaarder is dan de Spaanse stier, letsel toebrengen. “Mocht hij toch gewond raken,” zegt Job, “dan krijgt de eigenaar de volgende dag bezorgde telefoontjes: hoe gaat het met de stier?”

Job en de Luikse fotografe Gaelle Henkens verbleven in totaal 170 dagen in de moerassige Rhônedelta, waar ze zich onderdompelden in de traditionele cultuur gedomineerd door stierenfokkers en *gardians* – cowboys, maar dan op witte Camarguepaarden. Dat was vooral voor Henkens wennen. “Het is daar nog simpel: de man zit te paard, de vrouw maakt schoon. Ik kon alleen een gesprek voeren met de mannen via hun vrouwen.” In veehouder Jean Lafon, wiens *manade* (stieren- en paardenboerderij) beroemd is in de streek, vonden ze een goede gastheer. Lafon introduceerde hen ook bij andere veehouders. “Daarmee gingen deuren open die voor andere ‘buitenstaanders’ gesloten blijven”, vertelt Henkens.

Het hoge aanzien van de stier (“bijna goddelijk”, aldus Job) en de stierenfokkers zijn verrassend recent. Nadat de Provençaalse veehouder-

schrijver Folco ‘markies’ de Baroncelli begin vorige eeuw met zijn *gardians* had deelgenomen aan de Wild West Shows van Buffalo Bill, spande hij zich in voor het creëren van een ‘raszuivere’ stier en voor de erkenning van de *course camarguaise* als officiële, streekgebonden sport. Met alle festivals, kleding en ander uiterlijk vertoon van dien. “Baroncelli wist: met een wilde stier alleen kom je er niet, en dus heeft hij een traditie gecultiveerd”, zegt Job. “De veehouders wilden voortaan ook *mooie* boeren zijn.”

Vandaag de dag zien veehouders hun cultuur bedreigd. “Er komen steeds meer Noord-Fransen wonen. Die zijn niet gewend aan stieren midden op straat”, vertelt Job. “Ook vrezen ze dat ze door de EU-regels niet meer zichzelf kunnen zijn.” Maar vooral zijn ze beducht voor de stijgende zeespiegel: steeds meer zout water dringt vanuit de Middellandse Zee het moeras binnen. Noodgedwongen laten ze hun stieren nu ver landinwaarts grazen, tot in de Cevennen. Ook zijn er steeds minder mannen beschikbaar als *gardian* – eervol werk, maar onbetaald. “Je hebt als boer algauw twintig man nodig om je stieren in een vrachtwagen te laden, ze naar een plek te rijden en te laten grazen...” Vandaar dat nu ook vrouwen hiervoor in aanmerking komen. Extra inkomsten halen de veehouders door hun *manade* open te stellen voor toeristen en door het verkopen van stierenworst en andere producten.

De veranderingen gaan langzaam, zegt Job. “Ze willen geen acteurs worden van hun eigen leven, zoals Buffalo Bill.” – ROBBERT VERMUE

Van **Gaelle Henkens** en **Roger Job** verschijnt dit jaar het boek *Soleil noir*, over het leven rond de stier in de Camargue.